Tasuta

KODAKONDSUSSEADUS

KODAKONDSUSSEADUS

Tallinn
2002

Käesoleva brošüüri väljaandmist toetab
Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus.

REKK trükikoda 2002.

KODAKONDSUSE SEADUS

Vastu võetud 19. 01. 1995. a. seadusega (RT I 1995, 12, 122),
jõustunud 1. 04. 1995.

Muudetud järgmiste seadustega (vastuvõtmise aeg, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

18.10.1995 (RT I 1995, 83, 1442) 20.11.1995
8.12.1998 (RT I 1998, 111, 1827) 12.07.1999
14.06.2000 (RT I 2000, 51, 323) 10.07.2000
14.11.2001 (RT I 2001, 93, 565) 1.02.2002
5. 06. 2002 (RT I 2002, 53, 336) 1. 07. 2002
19. 06. 2002 (RT I 2002, 62, 376) 1. 08. 2002

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

Paragrahv 1. Eesti kodanik

(1) Eesti kodanik on isik, kes käesoleva seaduse jõustumisel on Eesti kodakondsuses, samuti isik, kes on käesoleva seaduse alusel omandanud, saanud või taastanud Eesti kodakondsuse.

(2) Eesti kodanik ei või olla samal ajal mõne muu riigi kodakondsuses.

Paragrahv 2. Eesti kodakondsuse omandamine, saamine, taastamine ja kaotamine

(1) Eesti kodakondsus:
1) omandatakse sünniga;
2) saadakse naturalisatsiooni korras;
3) taastatakse isikule, kes on kaotanud Eesti kodakondsuse alaealisena;
4) kaotatakse Eesti kodakondsusest vabastamise, selle äravõtmise või mõne muu riigi kodakondsuse vastuvõtmisega.

(2) Eesti kodakondsus omandatakse, saadakse, taastatakse ja kaotatakse käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Paragrahv 3. Mitme kodakondsuse vältimine

Isik, kes lisaks Eesti kodakondsusele omandab sünniga ka mõne muu riigi kodakondsuse, peab 18-aastaseks saamisel kolme aasta jooksul loobuma kas Eesti või mõne muu riigi kodakondsusest.

Paragrahv 4. Kodakondsustunnistus

Eesti kodakondsuse saanud või taastanud isikule antakse käesolevas seaduses sätestatud korras kodakondsustunnistus.

2. peatükk

EESTI KODAKONDSUSE OMANDAMISE JA SAAMISE TINGIMUSED

Paragrahv 5. Eesti kodakondsuse omandamine sünniga

(1) Sünniga omandab Eesti kodakondsuse:

1) laps, kelle sündimise ajal vähemalt üks tema vanematest on Eesti kodakondsuses;
2) pärast isa surma sündinud laps, kelle isa oli surma hetkel Eesti kodakondsuses.

(2) Eestis leitud laps, kelle vanemad ei ole teada, tunnistatakse lapse eestkostja või eestkosteasutuse taotlusel kohtu korras Eesti kodakondsuse omandanuks sünniga, kui ei ole tõendatud, et laps on mõne muu riigi kodakondsuses.

(3) Kelleltki ei tohi võtta sünniga omandatud Eesti kodakondsust.

Paragrahv 6. Tingimused Eesti kodakondsuse saamiseks

Välismaalane, kes soovib saada Eesti kodakondsust, peab:

1) olema vähemalt 15-aastane;
2) olema viibinud alalise elamisloa alusel Eestis vähemalt viis aastat enne Eesti kodakondsuse saamise sooviavalduse esitamise päeva ja üks aasta pärast sooviavalduse registreerimisele järgnevat päeva;
3) oskama eesti keelt vastavalt käesoleva seaduse paragrahvis 8 sätestatud nõuetele;
4) tundma Eesti Vabariigi põhiseadust ja kodakondsuse seadust vastavalt käesoleva seaduse paragrahvis 9 sätestatud nõuetele;
5) omama legaalset püsivat sissetulekut, mis tagab tema ja tema ülalpeetavate äraelamise;

6) olema lojaalne Eesti riigile;
7) andma vande: "Taotledes Eesti kodakondsust, tõotan olla ustav Eesti põhiseaduslikule korrale."

Paragrahv 7. Legaalne püsiv sissetulek

Legaalseks püsivaks sissetulekuks loetakse:

1) seaduslikult teenitud tasu töö-, teenistus- või tsiviilõigusliku lepingu või liikmelisuse alusel;
2) seaduslikust äritegevusest või omandist saadav tulu;
3) pension;
4) stipendium;
5) elatis;
6) riiklikud toetused, sealhulgas töötu abiraha ning lastetoetus;
7) ülalpidamine Eestis legaalse püsiva sissetulekuga perekonnaliikmelt.

Paragrahv 8. Eesti keele oskuse nõuded ja hindamine

(1) Eesti keele oskus käesoleva seaduse mõistes on eesti üldkeele igapäevaeluks vajalik oskus.

(2) Eesti keele oskuse nõuded on järgmised:

1) kuuldu mõistmine (ametlik avaldus ja teadaanne; ohu- ja hoiatusteated, uudised, sündmuste kirjeldused ja nähtuste seletused);
2) kõnelemine (vestlus ja jutustus; küsimuste, seletuste, oletuste ja käskude esitamine; arvamuse avaldamine; soovide väljendamine);
3) loetu mõistmine (ametlik avaldus ja teadaanne; avalik teade, uudis, näidisvorm, ajakirjanduslik artikkel, sõnum, kataloog, kasutusjuhend, liiklusteave, küsitlus, protokoll, eeskiri);
4) kirjutamine (avalduse, volituse, seletuskirja, eluloo kirjutamine; ankeedi, elukondliku blanketi, testi täitmine).

(3) Eesti keele oskust hinnatakse eksamil. Eksami läbiviimise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(4) Eksami sooritanud isikule antakse vastav tunnistus.

(5) Eksamit ei pea sooritama isik, kes on omandanud eesti keeles põhi-, kesk- või kõrghariduse.

Paragrahv 9. Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise nõuded ja hindamine

(1) Isik, kes soovib saada Eesti kodakondsust, peab tundma:

1) Eesti riigikorra põhialuseid, mis on sätestatud Eesti Vabariigi põhiseaduse I ja III peatükis;
2) igaühe põhiõigusi, vabadusi ja kohustusi, mis on sätestatud Eesti Vabariigi põhiseaduse II peatükis;
3) Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse ja kohtu pädevust vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele;
4) Eesti kodakondsuse omandamise, saamise, taastamise ja kaotamise tingimusi ning korda vastavalt kodakondsuse seadusele.

(2) Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmist hinnatakse eksamil, mis toimub eesti keeles. Eksami läbiviimise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(3) Eksami sooritanud isikule antakse vastav tunnistus.

Paragrahv 10. Eesti kodakondsuse saamine eriliste teenete eest

(1) Käesoleva seaduse Paragrahv 6 punktides 2-4 sätestatud tingimused võidakse jätta kohaldamata isiku puhul, kes viibib püsivalt Eestis ja kellel on erilisi teeneid Eesti riigi ees.

(2) Erilisteks teeneteks loetakse saavutusi teaduse, kultuuri, spordi või muul alal, mis on tõstnud Eesti rahvusvahelist mainet.

(3) Eesti kodakondsus võidakse eriliste teenete eest anda mitte rohkem kui kümnele isikule aastas.

(4) Ettepaneku Eesti kodakondsuse andmiseks eriliste teenete eest võib teha Vabariigi Valitsuse liige.

(5) Eesti kodakondsuse andmist eriliste teenete eest peab Vabariigi Valitsus põhjendama. Eriliste teenete eest Eesti kodakondsuse andmisest keeldumist ei põhjendata.

(6) Vabariigi Valitsuse liikme nimi, kes tegi ettepaneku kodakondsuse andmiseks, ning põhjendus, mille eest kodakondsus anti, avaldatakse Riigi Teatajas.

Paragrahv 11. Püsivalt Eestis viibimine

Püsivalt Eestis viibimine käesoleva seaduse mõistes on seaduslik Eestis viibimine vähemalt 183 päeva aastas, kusjuures Eestist eemalviibimine ei või aastas ületada 90 päeva järjest.

Paragrahv 12. Eesti kodakondsuse saamiseks esitatavad dokumendid

(1) Isik esitab Eesti kodakondsuse saamiseks omakäeliselt eesti keeles kirjutatud sooviavalduse, milles on märgitud:

1) ees- ja perekonnanimi;
2) andmed ees- ja perekonnanime muutmise kohta;
3) sünniaeg ja -koht;
4) emakeel;
5) kodakondsus;
6) elukoht;
7) ustavusvanne vastavalt käesoleva seaduse paragrahv 6 punktile 7;
8) allkiri.

(2) Isik esitab lisaks sooviavaldusele:

1) kaks fotot (4x5 cm);
2) isikut ja kodakondsust tõendavad dokumendid;
3) dokumendi, mis tõendab, et isik viibib Eestis vastavalt käesolevas seaduses sätestatud tingimustele;
4) omakäeliselt eesti keeles kirjutatud elulookirjelduse, milles on märgitud taotleja teenistuskäik, Eestisse elama asumise aeg ja asjaolud, temaga koos saabunud isikud, taotleja perekonnaseis ja selle muudatused Eestis elamise ajal, kõik senised elukohad Eestis, andmed lähedaste sugulaste kohta, samuti seosed välisriikide sõjaväe-, luure- ja julgeolekuorganisatsioonidega; Eestis sündinul lisaks vanemate Eestisse elama asumise aeg ja asjaolud;
5) haridust ja teenistuskäiku tõendavad dokumendid;
6) tõendi legaalse püsiva sissetuleku kohta;
7) eesti keele oskuse tunnistuse vastavalt käesoleva seaduse paragrahvile 8 või eestikeelse põhi-, kesk- või kõrghariduse omandamist tõendavad dokumendid;
8) Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise tunnistuse vastavalt käesoleva seaduse paragrahvile 9;
9) riigilõivu tasumise kviitungi.

(3) Enne sooviavalduse esitamist peab isik tasuma riigilõivu.

3. peatükk

ALAEALISENA EESTI KODAKONDSUSE SAAMISE TINGIMUSED

Paragrahv 13. Alaealisena Eesti kodakondsuse saamine

(1) Alla 15-aastane alaealine saab Eesti kodakondsuse, kui seda taotlevad alaealisele tema vanemad, kes on Eesti kodakondsuses, või Eesti kodakondsuses olev vanem ametlikult kinnitatud allkirjadega kokkuleppel Eesti kodakondsuses mitteoleva vanemaga või alaealist üksi kasvatav vanem või lapsendaja, kes on Eesti kodakondsuses.

(2) Alla 15-aastane alaealine, kellele vastavalt käesoleva paragrahvi 1. lõikele taotletakse Eesti kodakondsust, peab viibima püsivalt Eestis ning olema vabastatud senisest kodakondsusest või tunnistatud kodakondsuseta isikuks või peab olema tõendatud, et ta vabastatakse senisest kodakondsusest seoses Eesti kodakondsuse saamisega.

(3) Alla 15-aastane alaealine, kelle vanemad on surnud, tunnistatud teadmata kadunuks või teovõimetuks või kelle vanematelt on võetud vanema õigused, saab Eesti kodakondsuse eestkosteasutuse või alaealise Eesti kodakondsuses oleva eestkostja taotlusel, kui alaealine viibib püsivalt Eestis ning ei ole tõendatud, et ta on mõne muu riigi kodakondsuses, või tõendatakse, et ta vabastatakse muu riigi kodakondsusest seoses Eesti kodakondsuse saamisega.

(4) Alla 15-aastane alaealine, kes on sündinud Eestis pärast 1992. aasta 26. veebruari, saab Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras, kui:
1) seda taotlevad temale vanemad, kes sooviavalduse esitamise hetkeks on elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat ja keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks;
2) seda taotleb temale teda üksi kasvatav vanem või lapsendaja, kes sooviavalduse esitamise hetkeks on elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat ja keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks.

(5) Alla 15-aastane alaealine, kellele vastavalt käesoleva paragrahvi 4. lõikele taotletakse Eesti kodakondsust, peab viibima püsivalt Eestis ning ükski riik ei või olla pidanud teda kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks.

(6) Käesoleva paragrahvi 4. lõikes sätestatud määratlus isikutest, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, hõlmab ka isikuid, kes olid enne 1991. aasta 20. augustit NSV Liidu kodanikud ja keda ükski muu riik ei ole pidanud kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks.

Paragrahv 14. Alaealisena Eesti kodakondsuse saamine koos vanema või lapsendajaga

Alla 15-aastane alaealine saab koos oma Eesti kodakondsust taotleva vanema või lapsendajaga Eesti kodakondsuse vanemate või alaealist üksi kasvatava vanema või lapsendaja taotlusel, kui alaealine viibib püsivalt Eestis ning on vabastatud senisest kodakondsusest või vabastatakse sellest seoses Eesti kodakondsuse saamisega või on tunnistatud kodakondsuseta isikuks.

Paragrahv 14[1]. Alaealist üksi kasvatav vanem

Alaealist üksi kasvatavaks loetakse vanem, kui:
1) lapse sünniaktis puudub kanne teise vanema kohta või see on tehtud vanema ütluse alusel;
2) teiselt vanemalt on võetud vanema õigused;
3) teine vanem on seadusega kehtestatud korras tunnistatud tagaotsitavaks ja ta on olnud tagaotsitav ühe aasta jooksul;
4) teine vanem on tunnistatud teovõimetuks või teadmata kadunuks;
5) teine vanem on surnud;
6) vanemate abielu ei ole sõlmitud või jäi laps abielu lahutamisel Eestis elava vanema juurde, kusjuures teine vanem ei ela Eestis ning on kaotanud kontakti lapse ja last kasvatava vanemaga.

Paragrahv 15. Alaealisele kodakondsuse saamiseks esitatavad dokumendid

(1) Alla 15-aastasele alaealisele käesoleva seaduse paragrahvis 13 või 14 sätestatud juhtudel Eesti kodakondsuse saamiseks esitatud sooviavalduses peab olema märgitud:
1) alaealise ees- ja perekonnanimi, sünniaeg ja -koht;
2) vanemate või lapsendaja või eestkostja ees- ja perekonnanimi, sünniaeg ja -koht või eestkosteasutuse nimi;
3) alaealise ja tema vanemate või lapsendaja või eestkostja elukoht või eestkosteasutuse asukoht;
4) alaealise ja tema vanemate või lapsendaja või eestkostja kodakondsus;
5) alaealise vanemate või lapsendaja või eestkostja või eestkosteasutuse juhi kinnitus selle kohta, et alaealine ja alaealise vanemad või lapsendaja või eestkostja vastavad käesoleva seaduse paragrahvis 13 või 14 sätestatud tingimustele;
6) alaealise vanemate või lapsendaja või eestkostja või eestkosteasutuse juhi allkiri.

(2) Sooviavaldusele lisatakse:
1) alaealise kaks fotot (4x5 cm);
2) alaealise sünnitunnistus või isikut ja kodakondsust tõendav dokument;
3) dokumendid, mis tõendavad, et alaealine vastab käesoleva seaduse paragrahvis 13 või 14 sätestatud tingimustele;
4) dokumendid, mis tõendavad, et alaealise vanemad või lapsendaja või eestkostja vastavad käesoleva seaduse paragrahvis 13 või 14 sätestatud tingimustele;
5) käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 nimetatud juhul vanemate ametlikult kinnitatud allkirjadega kokkulepe.

(3) Alaealist üksi kasvatav vanem esitab lisaks käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatule dokumendi, mis tõendab käesoleva seaduse paragrahvis 14.1 sätestatud fakti olemasolu.

4. peatükk

EESTI KODAKONDSUSE TAASTAMISE TINGIMUSED

Paragrahv 16. Eesti kodakondsuse taastamise õigus

(1) Igaühel, kes on alaealisena kaotanud Eesti kodakondsuse, on õigus selle taastamisele.

(2) Eesti kodakondsust taastada sooviv isik peab viibima püsivalt Eestis ning olema vabastatud senisest kodakondsusest või tõendama, et ta vabastatakse sellest seoses Eesti kodakondsuse taastamisega.

Paragrahv 17. Eesti kodakondsuse taastamiseks esitatavad dokumendid

(1) Eesti kodakondsust taastada sooviv isik esitab omakäeliselt kirjutatud sooviavalduse, milles on märgitud:
1) ees- ja perekonnanimi;
2) andmed ees- ja perekonnanime muutmise kohta;
3) sünniaeg ja -koht;
4) kodakondsus;
5) elukoht;
6) ustavusvanne vastavalt käesoleva seaduse paragrahv 6 punktile 7;
7) allkiri.

(2) Isik esitab lisaks sooviavaldusele:
1) kaks fotot (4x5 cm);
2) isikut ja kodakondsust tõendavad dokumendid;
3) dokumendi, mis tõendab isiku püsivat viibimist Eestis;
4) Eesti kodakondsuse kaotamist tõendavad dokumendid;
5) riigilõivu tasumise kviitungi.

(3) Enne sooviavalduse esitamist peab isik tasuma riigilõivu.

5. peatükk

EESTI KODAKONDSUSE SAAMISE JA TAASTAMISE KORD

Paragrahv 18. Dokumentide esitamine

(1) Eesti kodakondsuse saamiseks või taastamiseks vajalikud dokumendid esitab isik Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutusele.

(2) Alla 15-aastase alaealise või täisealise teovõimetu isiku eest esitab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumendid ja sooritab käesolevas seaduses sätestatud toimingud tema vanem, lapsendaja, Eesti kodakondsuses olev eestkostja või eestkosteasutus.

Paragrahv 19. Eesti kodakondsuse saamiseks või taastamiseks esitatud dokumentide registreerimine ja menetlemine

(1) Sooviavaldus Eesti kodakondsuse saamiseks või taastamiseks registreeritakse ja võetakse menetlusse Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutuses, kui isik esitab koos sooviavaldusega kodakondsuse saamiseks kõik käesoleva seaduse paragrahvis 12, alla 15-aastase alaealise puhul paragrahvis 15 ning kodakondsuse taastamiseks kõik paragrahvis 17 loetletud dokumendid ja on tasunud riigilõivu.

(2) Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutus väljastab isikule tema sooviavalduse registreerimise ja menetlusse võtmise kohta tõendi, mille vormi kehtestab Vabariigi Valitsus.

(3) Eesti kodakondsust saada sooviv isik kinnitab kirjalikult Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutuses ühe aasta möödumisel Eesti kodakondsuse saamise sooviavalduse registreerimise päevast, et ta jätkuvalt soovib saada Eesti kodakondsust ning vastab käesolevas seaduses sätestatud tingimustele, ja esitab tõendi selle kohta, et ta on vabastatud senisest kodakondsusest või vabastatakse sellest seoses Eesti kodakondsuse saamisega või on tunnistatud kodakondsuseta isikuks.

(4) Kui Eesti kodakondsust saada sooviv isik on täitnud käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud tingimused ühe kuu jooksul üheaastase tähtaja lõppemisest arvates, esitab Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutus kuue kuu jooksul isiku dokumendid koos omapoolse põhjendatud ettepanekuga Vabariigi Valitsusele Eesti kodakondsuse andmise otsustamiseks. Kui isik ei täida käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud tingimusi käesolevas lõikes sätestatud tähtajal, siis tema sooviavalduse menetlemine lõpetatakse ning see tehakse talle teatavaks posti teel või elektrooniliselt.

(4.1) Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutus esitab sooviavalduse alla 15-aastasele alaealisele Eesti kodakondsuse saamiseks koos põhjendatud ettepanekuga Eesti kodakondsuse andmise otsustamiseks Vabariigi Valitsusele kuue kuu jooksul sooviavalduse registreerimisest arvates.

(5) Kui Eesti kodakondsust taastada sooviv isik esitab Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutusele ühe aasta jooksul, arvates Eesti kodakondsuse taastamise sooviavalduse registreerimise päevast, tõendi selle kohta, et ta on vabastatud senisest kodakondsusest või vabastatakse sellest seoses Eesti kodakondsuse taastamisega või on tunnistatud kodakondsuseta isikuks, esitab Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus kuue kuu jooksul isiku dokumendid koos omapoolse põhjendatud ettepanekuga Vabariigi Valitsusele Eesti kodakondsuse taastamise otsustamiseks.

(6) Kui Eesti kodakondsust taastada sooviv isik ei esita käesoleva paragrahvi 5. lõikes nimetatud tõendit ühe aasta jooksul Eesti kodakondsuse taastamise sooviavalduse registreerimise päevast arvates, siis tema sooviavalduse menetlemine lõpetatakse ning see tehakse talle teatavaks posti teel või elektrooniliselt.

Paragrahv 20. Eesti kodakondsuse andmise või taastamise otsustamine

(1) Eesti kodakondsuse andmise või taastamise otsustab Vabariigi Valitsus.

(2) Vabariigi Valitsuse Eesti kodakondsuse andmise või taastamise korraldus jõustub allakirjutamise päeval, kui korralduses eneses ei sätestata muud tähtaega.

(3) Vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele anda või taastada Eesti kodakondsus seda soovivale isikule, annab Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutus talle kodakondsustunnistuse.

Paragrahv 21. Eesti kodakondsuse andmisest või taastamisest keeldumine

(1) Eesti kodakondsust ei anta ega taastata isikule, kes:
1) on Eesti kodakondsuse või seda tõendava dokumendi taotlemisel valeandmete esitamisega varjanud asjaolusid, mis välistavad talle Eesti kodakondsuse andmise või taastamise või oleksid välistanud talle Eesti kodakondsust tõendava dokumendi väljastamise;
2) ei järgi Eesti põhiseaduslikku korda või ei täida Eesti seadusi;
3) on tegutsenud Eesti riigi ja tema julgeoleku vastu;
4) on toime pannud kuriteo, mille eest talle on mõistetud vabadusekaotus kestusega üle ühe aasta ja kelle karistatus ei ole kustunud või keda on kriminaalkorras korduvalt karistatud tahtlike kuritegude eest;
5) on töötanud või töötab välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses;
6) on teeninud kaadrisõjaväelasena välisriigi relvajõududes, sealt reservi arvatud või erru läinud, samuti tema abikaasale, kes on saabunud Eestisse seoses sõjaväelase lähetamisega teenistusse, reservi või erru.

(2) Eesti kodakondsus võidakse anda või taastada välisriigi relvajõududest erru läinud isikule, kes on olnud sünniga Eesti kodakondsuse omandanud isikuga abielus vähemalt viis aastat ja see abielu ei ole lahutatud.

(3) Eesti kodakondsust ei anta isikule, kelle vanemad või lapsendaja või eestkostja või eestkosteasutus esitas talle Eesti kodakondsuse taotlemisel valeandmeid asjaolude kohta, mis omavad tähtsust Eesti kodakondsuse andmise otsustamisel.

6. peatükk

EESTI KODAKONDSUSE KAOTAMISE TINGIMUSED JA KORD

Paragrahv 22. Eesti kodakondsuse kaotamine

Eesti kodakondsus kaob:
1) Eesti kodakondsusest vabastamisega;
2) Eesti kodakondsuse äravõtmisega;
3) mõne muu riigi kodakondsuse vastuvõtmisega.

Paragrahv 23. Eesti kodakondsusest vabastamiseks esitatavad dokumendid

(1) Isik esitab Eesti kodakondsusest vabastamiseks:
1) sooviavalduse, milles on märgitud ees- ja perekonnanimi, sünniaeg ja -koht, elukoht, taotletav kodakondsus ja allkiri;
2) isikut ja kodakondsust tõendavad dokumendid;
3) tõendi selle kohta, et ta on saanud mõne muu riigi kodakondsuse või saab selle seoses Eesti kodakondsusest vabastamisega.

(2) Enne Eesti kodakondsusest vabastamist peab isik tasuma riigilõivu.

Paragrahv 24. Dokumentide esitamine

(1) Dokumendid Eesti kodakondsusest vabastamiseks esitatakse Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutusele või Eesti välisesindusele, kui isik elab püsivalt välisriigis.

(2) Alla 15-aastase alaealise või täisealise teovõimetu isiku eest esitab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud dokumendid tema vanem, lapsendaja, eestkostja või eestkosteasutus.

Paragrahv 25. Eesti kodakondsusest vabastamiseks esitatud dokumentide registreerimine ja menetlemine

(1) Eesti kodakondsusest vabastamiseks esitatud dokumendid registreeritakse ja võetakse menetlusse Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutuses.

(2) Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutus väljastab isikule tema dokumentide registreerimise ja menetlusse võtmise kohta tõendi, mille vormi kehtestab Vabariigi Valitsus.

(3) Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutus esitab isiku dokumendid ühe aasta jooksul nende registreerimise päevast arvates Vabariigi Valitsusele Eesti kodakondsusest vabastamise otsustamiseks.

Paragrahv 26. Piirangud Eesti kodakondsusest vabastamisel

Isikut võidakse Eesti kodakondsusest mitte vabastada, kui:
1) tagajärjeks on kodakondsusetus;
2) isikul on täitmata kohustused Eesti riigi ees;
3) isik on Eesti kaitsejõudude tegevteenistuses.

Paragrahv 27. Eesti kodakondsusest vabastamise otsustamine

Eesti kodakondsusest vabastamise otsustab Vabariigi Valitsus.

Paragrahv 28. Eesti kodakondsuse äravõtmine

(1) Eesti kodakondsus võetakse ära Vabariigi Valitsuse korraldusega isikult, kes on:
1) astunud Eesti kodanikuna välisriigi riigi- või sõjaväeteenistusse Vabariigi Valitsuse loata;
2) astunud välisriigi luure- või julgeolekuteenistusse või relvi valdavasse ja sõjaväeliselt korraldatud või sõjalisi harjutusi harrastavasse välisriigi organisatsiooni;
3) püüdnud vägivaldsel teel muuta Eesti põhiseaduslikku korda;
4) Eesti kodakondsuse saamisel või taastamisel varjanud valeandmete esitamisega asjaolusid, mis oleksid välistanud talle Eesti kodakondsuse andmise või taastamise;
5) mõne muu riigi kodakondsuses, kuid ei ole vabastatud Eesti kodakondsusest.

(2) Kelleltki ei tohi veendumuste pärast võtta Eesti kodakondsust.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõige ei laiene isikutele, kes on omandanud Eesti kodakondsuse sünniga.

Paragrahv 29. Eesti kodakondsuse kaotamine mõne muu riigi kodakondsuse vastuvõtmise või Eesti kodakondsusest loobumisega

Isik loetakse Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutuse poolt Eesti kodakondsuse kaotanuks mõne muu riigi kodakondsuse vastuvõtmise või Eesti kodakondsusest loobumisega mõne muu riigi kodakondsuse kasuks.

Paragrahv 30. Eesti kodakondsust tõendavate dokumentide tagastamine

Isik, kes on kaotanud Eesti kodakondsuse, tagastab Eesti kodakondsust tõendavad dokumendid Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutusele.

7. peatükk

LÕPPSÄTTED

Paragrahv 31. Nõusolek alaealisele Eesti kodakondsuse andmiseks, taastamiseks või tema Eesti kodakondsusest vabastamiseks

15-18-aastasele alaealisele Eesti kodakondsuse andmiseks, taastamiseks või tema Eesti kodakondsusest vabastamiseks peab olema tema vanema, lapsendaja, eestkostja või eestkosteasutuse nõusolek.

Paragrahv 32. Eesti kodakondsuse saamine enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud korras

(1) Välismaalane, kes esitas nõutavad dokumendid Eesti kodakondsuse saamiseks enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud korras, saab Eesti kodakondsuse dokumentide menetlusse võtmisel kehtinud tingimustel ja korras.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist alusetult Eesti kodaniku passi saanud isiku avaldus Eesti kodaniku passi saamiseks loetakse Eesti kodakondsuse saamise sooviavalduseks varem kehtinud kodakondsuse seaduse paragrahv 6 või paragrahv 7 punkti 1 alusel, kui ta esitab Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras kirjaliku taotluse ja varem kehtinud seaduse paragrahvis 6 või paragrahvis 7 punktis 1 sätestatud nõuete täitmist tõendavad dokumendid, kusjuures eesti keele tundmist hinnatakse käesoleva seaduse paragrahvis 8 kehtestatud tingimustel ja korras.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõiget rakendatakse ka isiku suhtes, keda pärast käesoleva seaduse jõustumist on alusetult loetud Eesti kodanikuks 1. lõikes nimetatud isiku järgi.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud isikule ei anta Eesti kodakondsust, kui tema suhtes tuvastatakse käesoleva seaduse paragrahv 21 1. lõikes nimetatud asjaolu.

Paragrahv 33. Dokumentide vastuvõtmise eritingimused ja aja arvestamine

Enne 1990. aasta 1. juulit Eestisse asunud isiku suhtes, kes taotleb Eesti kodakondsust, ei rakendata käesoleva seaduse paragrahv 6 punktis 2 sätestatud alalise elamisloa alusel elamise nõuet, kui ta viibib püsivalt Eestis välismaalaste seaduses (RT I 1993, 44, 637; 1994, 41, 658) sätestatud tingimustel.

Paragrahv 34. Eesti keele oskuse erinõuded

(1) Enne 1930. aasta 1. jaanuari sündinud Eesti kodakondsust taotlev isik on keeleeksamil vabastatud käesoleva seaduse paragrahv 8 2. lõike punktis 4 sätestatud nõuetest.

(2)-(4) [Kehtetud]

Paragrahv 35. Eesti kodakondsuse saamise eritingimused

(1) Täisealine piiratud teovõimega Eesti kodakondsust taotlev isik on vabastatud käesoleva seaduse § 6 punktides 3-7 sätestatud tingimuste täitmisest.

(2) Käesoleva seaduse § 6 punktides 3 ja 4 sätestatud tingimuste täitmisest on vabastatud:

1) raske või sügava puudega isik, kes tervisliku seisundi tõttu pole võimeline neid nõudeid täitma;

2) keskmise puudega isik, kes nägemis-, kuulmis- või kõnepuude tõttu pole võimeline neid nõudeid täitma.

(3) Täisealisele piiratud teovõimega isikule Eesti kodakondsuse taotlemisel kirjutab käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 nimetatud sooviavalduse ja lõike 2 punktis 4 nimetatud elulookirjelduse tema seaduslik esindaja ning § 12 lõike 2 punktides 6-8 nimetatud dokumentide asemel esitatakse kohtuotsus isikule piiratud teovõime tõttu eestkostja määramise kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud raske, sügava või keskmise puudega isik esitab käesoleva seaduse § 12 2. lõike punktides 7 ja 8 nimetatud dokumentide asemel riikliku pensionikindlustuse seaduse (RT I 1998, 64/65, 1009; 2000, 36, 226) alusel määratud korras tehtud arstliku ekspertiisi otsuse raske, sügava või keskmise puude olemasolu kohta ja raviarsti teatise, mis kinnitab võimetust täita käesoleva seaduse § 6 punktides 3 ja 4 sätestatud nõudeid.

(5) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud raske, sügava või keskmise puudega isiku eest võib käesoleva seaduse § 12 1. lõikes nimetatud sooviavalduse ja 2. lõike punktis 4 nimetatud elulookirjelduse kirjutada ja dokumendid esitada tema notariaalselt volitatud esindaja.

Paragrahv 36. Halduskohtusse pöördumise õigus

Kui isik leiab, et Vabariigi Valitsuse või Vabariigi Valitsuse poolt volitatud valitsusasutuse või selle ametniku õigusakti või toiminguga on rikutud tema käesolevas seaduses sätestatud õigusi või piiratud tema vabadusi, võib ta pöörduda kaebusega halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus (RT I 1993, 50, 694; 1994, 16, 290; 28, 425) sätestatud korras.

Paragrahv 37. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

Paragrahv 38. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1995. aasta 1. aprillil.